

SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf

Utlåtande

Medelhavsgatan 14

27.9.2019

00220 Helsingfors

Utbildningsstyrelsen

PB 380

00530 Helsingfors

Utkast om att ändra rengörings och fastighetsutbildningen till SORA-examen.

SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder tackar Utbildningsstyrelsen för möjligheten att avge utlåtande om 4.9 uppdaterade utkastet om att ändra rengörings och fastighetsutbildningen till en så kallad SORA-examen. SAMS är en intresseorganisation som arbetar för de finlandssvenska riksomfattande funktionshinderorganisationerna. SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder består av FDUV, Finlands Svenska Synskadade, Svenska Hörselförbundet och Psykosociala förbundet och Finlands Svenska Handikappförbund.

Först och främst vill vi uppmärksamma er om att utlåtandeförfrågan inte finns att tillgå på svenska. Det är mycket problematiskt då den svenskspråkiga minoriteten inte på jämlika villkor har möjlighet att ta del av informationen om utbildningen på grund av detta. Rätten till svenska språket är en grundlagsenlig rättighet som ska beaktas i myndigheternas verksamhet.

Personlig assistans har ingått i rengörings och fastighetsutbildningsexamens grundstudier fr.o.m. 1.1.2018. I dokumentet som är på remiss föreslår Utbildningsstyrelsen att man i Statsrådets förordning om yrkesutbildning (673/2017, 20 § 3 mom) skulle tillägga kompetensområdet personlig assistans. Ändringen föreslås träda i kraft 1.1.2020.

SAMS stöder detta förslag. Ändringen skulle förbättra möjligheterna att utveckla examen, vilket är bra. Dessutom kan SORA-examen förbättra ställningen för personer med funktionsnedsättning, vilket vi anser vara en välkommen och god förbättring till nuläget.

I ett arbetsförhållande mellan brukaren och den personliga assistenten behövs förtroende. Detta är extra viktigt i ett sådant arbetsförhållande där den ena parten är mer fysiskt sårbar och i vissa fall också i en svagare ställning. Det bör även fästas uppmärksamhet vid ekonomiska synpunkter och annat utnyttjande i ett sådant arbetsförhållande. I den nu föreslagna SORA-examen skulle man i ett tidigt skede kunna beakta den studerandes opasslighet för yrket som personlig assistent. Detta i sin tur skulle förbättra förutsättningarna för ett fungerande, respektfullt och förtroendefullt arbetsförhållande mellan brukaren och den personliga assistenten.

Vi anser, i likhet med många andra funktionshinderorganisationer, att den nuvarande examenstrukturen för utbildningen till personlig assistent är på fel ställe. Det är oändamålsenligt att denna utbildning finns i rengörings och fastighetsutbildningen. Dessutom kräver utbildning som sådan som den är för tillfället mycket utveckling. Problem i den nuvarande utbildningsstrukturen är bland annat att man inte känner till personlig assistans i enlighet med lag om service och stöd på grund av handikapp, terminologin är felaktig och hela förhållningssättet till personlig assistans är felaktigt.

Trots att vi stöder förslaget vill vi påpeka att det är viktigt att den nya SORA-examen inte exkluderar sådana personer som i verkligheten har goda förutsättningar att arbeta som personliga assistenter. Viktigt är också att de som redan arbetar som personliga assistenter inte förhindras göra det på grund av SORA -examen.

Ilona Salonen

Verksamhetsledare

Marica Nordman

Jurist, sakkunnig